5 bani în România.- 10 bani în străinătate | C G B

8 PAGINI

Anul XXXII. — Nr-rul 170. — Luni 23 Junie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— | STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 50—150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11. Brezoianu. 11

Mărirea și decadența popoarelor

este în raport direct cu puterea lor militară

Sub titlul acesta, „*Revista Artileriei*" publică un articol studiu militar foarte interesant datorit d-lui căpitan St Slăniceanu.

Este fără precedent, în istoria războaelor moderne, o campanie atât de fulgerătoare, ca cea din Tracia. Numai în antichitate găsim ceva asemănător: faimoasa campanie a lui Cesar contra lui Farnace, fiul renumitului Mitridate, regele Pontului, pe care marele general a caracterizat-o prin celebrele cuvinte:

„*Veni, Vidi. Vici*".

Lumea înmărmurită a privit la vertiginoasa desfășurare a evenimentelor dintre 5—25 Octombrie 1912, ce a năruit un imperiu și a schimbat cu totul așezarea popoarelor din Peninsula Balcanică.

Luptele antemergătoare și căderea lui Kirk-Kilise, bătălia de la Bunar-Hisar—Lule-Burgas, oferă privelistea unui fenomen de contrast, unic, în tot cursul războiului.

D'o parte ofensiva temerară și elanul fără margini al bulgarilor, de alta, pasivitatea, descurajarea și panicile inexplicabile ale turcilor.

S'a datorit aceasta unui joc capricios al soarteĭ sau unor factorĭ pozitivĭ creaţĭ de voința, energia și stăruința umană, carĭ aŭ intrat, cu un coeficient de probabilitate atât de mare, în favoarea învingătorului?

Dacă hazardul, ca în orice războiŭ, și-a avut partea lui, este incontestabil, că, în cea mai mare parte victoriile strălucite ale bulgarilor se datoresc puternicei lor pregătirĭ militare din timp de pace și înalteĭ valorĭ morale de care aŭ fost însufleţite nu numaĭ armata, dar și întregul popor.

Dacă turcii aŭ suferit niște înfrângerĭ atât de dureroase, aceasta desigur nu se datorește numaĭ nenorocului, care i-a urmărit, ca o neagră fatalitate, dela începutul până la sfârșitul războiului, dar mai ales dezorganizăreĭ forţelor lor militare, frământărilor interne și externe carĭ încă de mult sbuciumaŭ imperiul otoman cu tot cortegiul de elemente de dezagregare care le însoţesc: schimbărĭ politice continue, în care armata servea de instrument, slăbirea sentimentului religios prin detronarea sultanilor, reprezentanţiĭ Profetului.

Numaĭ aceste condiţiĭ excepţionale în carĭ se găseaŭ popoarele beligerante în preziua războiului, pot să explice și să justifice evenimetele ce aŭ urmat între 5—25 Octombrie 1912.

Dacă la Ceatalgea și la Bulair, Turcia în agonie, nu ar fi făcut o supremă sforțare, prin care să oprească ofensiva furioasă a armatelor bulgare triumfătoare, nu se știe dacă astăzĭ mândrul și temutul imperiu al lui Soliman Magnificul ar maĭ fi existat pe harta Europeĭ.

Și acestor nefericiţĭ urmașĭ aĭ furtunoșilor ianicerĭ aĭ lui Baiazet Fulgerul și aĭ eroilor lui Osman Paşa dela Plevna, chiar vitejia le-ar fi fost contestată și am fi asistat la spectacolul atât de dureros, al acestuĭ nenorocit popor, care piere, fără ca să aibă măcar parte de o ultimă mângâere, aceea de a putea spune ca Francisc I: „*Totul e pierdut afară de onoare*".

I-a fost dat, însă, o supremă consolare, ca în mijlocul dezolăriĭ generale să apară un Enver bey, sinteză a resturilor de energie și vitalitate ale acestuĭ popor și să-l facă să renască din cenușe, întocmaĭ ca pasărea *Phoenix*, reușind să salveze imperiul, demnitatea și gloria lui.

Menite peirii sunt acele popoare ce trăesc fără un ideal, ele duc o viață vegetativă, în care voinţele și energiile amorțesc și sunt incapabile a se maĭ deștepta și pune în mișcare, chiar atunci când existența lor de stat este amenințată de un suprem pericol.

Exemplul înălțător, dat de micul popor bulgar, care se pregătește zeci de aniĭ cu o perseverență și tenacitate de admirat, spre a înfăptui idealul lui național, trebue să serveasc㠄 de lecţie tuturor popoarelor contimporane, carĭ aŭ încă aspiraţiĭ și revendicărĭ legitime de îndeplinit.

Oamenĭ de stat trebue să reflecteze mereŭ că aceea ce s'a petrecut în zilele noastre cu înălțarea Bulgarieĭ și decadența Turcieĭ, nu este un fenomen singular; istoria cu înaltele ei învățăminte stă martoră a arăta că, în toate timpurile, numaĭ acele popoare carĭ și-aŭ pregătit din vreme organizaţia lor militară și aŭ fost conștiente de menirea lor, și-aŭ asigurat un viitor strălucit.

In adevăr:

Frederic cel mare a făcut dintr'o țărișoară, un mare și mândru regat, fiindcă a moștenit dela părintele său cel aspru o armată numeroasă bine organizată și instruită și de o valoare morală superioară. Nicĭ cultura, nicĭ civilizaţia nu aŭ prezidat la această vertiginoasă înălțare a Prusieĭ, ci numaĭ armata și geniul conducătoruluĭ eĭ. *Cultura și civilizaţia aŭ venit ca un corolar, ca o consecinţă naturală a progresuluĭ militar.*

Inainte de Iena, Prusia lui Frederic cel mare scade și decade, odată cu valoarea eĭ militară, ce se cristalizase în forme și formule învechite, și atunci: Vae victis! Mândrul și temutul regat al Prusieĭ e înjosit și pulverizat de Napoleon, care știuse să facă din armata franceză, ce se istovea pe stâncile Alpilor italienĭ în 1796, acea putere uriașă, prin care crează regĭ și regate, ridică și dărâmă tronurĭ, smulge coroanele de pe fruntea regilor, face diplomaţie și deliberează asupra păcĭĭ cu Metternich — acel mult iscusit diplomat — sfărâmându-i vestita călimară sfântă relicvă din timpul Mariei Tereza, strigându-i: „Dacă nu vă spuneţĭ, așa am să sfărâm imperiul Austrieĭ".

Napoleon preface bătrâna Europă din temelie și atunci când îndrăznește să i se opuie în vreun colţ al eĭ de pământ, la un semn al lui e călcată în picioare în galop furios de furtunoșiĭ lui cuirasierĭ și străbătută în pas de atac de mândriĭ lui grenadierĭ. Și, din 1796, când trece Alpiĭ maritimĭ prin pragul dela *Carcara* și zdrobește dintr'odată armatele austro-sardineze în prima lui bătălie dela *Montenotte*, vestind lumiĭ întregĭ că a intrat în scenă cel maĭ mare general al timpurilor moderne și până în 1815 când aleargă în noapte cu calul de căpăstru, nebun de durere, pe câmpiile mortuare dela *Waterloo*, acest vifor, deslănțuit din înălțimile cerului, ține viața lumiĭ vechĭ suspendată de voința lui neînduplecată.

A încruntat din sprâncene, furtuna s'a deslănțuit, duduie pământul, miĭ și miĭ de oamenĭ aleargă nebunĭ, înfiorați de bucurie, la peire în strigăte de: „Vive l'Empereur!" spre a-i răzbuna mânia. Vaietele și gemetele se ridică din toate colțurile pământuluĭ spre cerurĭ, pe când trufașul corsican privește nepăsător și rece, cum din durere și din jale gloria lui crește tot maĭ tare și cum de numele lui se leagă — *ad perpetuam memoriam — Lodi, Castiglione, Rivoli, Arcole, Pyramidele Egiptului, Marengo, Iena, Friedland, Wagram*, ajungând să fie comparat cu un soare la Austerlitz, unde ceĭ treĭ potenţaţi aĭ lumeĭ: împăraţiĭ Austrieĭ și Rusieĭ și regele Prusieĭ vin în cortul lui cu capetele plecate să-l implore îndurare pentru eĭ și popoarele lor.

Pentru ce universul întreg stă înmărmurit și Europa prosternată la picioarele lui? Pentru că nimenĭ pe lume nicĭ înainte, nicĭ după dânsul, n'a știut maĭ bine să condenseze voinţele și energiile unuĭ popor într'o singură rezultantă: *la grande armée!*

Și atunci când trufia lui nebună îl mână în 1812 până la Moscova și de acolo până în apele înghețate ale Berezineĭ, unde aproape piere și ce-l maĭ rămăsese din marea și falnica lui armată, de atunci și steaua lui începe să apuie și tot geniul lui militar, strălucind pe cele maĭ înalte culmĭ, în ne maĭ pomenita campanie din 1814, nu poate să se substitue aceleĭ marĭ armate, pierdută pentru totdeauna în stepele pustiĭ și înghețate dela răsărit și miază noapte. Și atunci, acel ce sfidase lumea toată, timpul și spaţiul, pe Dumnezeŭ și pe oamenĭ, lipsit de armată, priveghează spre insula Elba, pentru ca apoĭ să sfârșească pentru totdeauna la Sfânta Elena, în acel imens mausoleu de stâncă unde a fost înmormântat de viŭ atotputernicul pământuluĭ: „Sic transit gloria mundi!"

După Iena, Prusia, umilită și îmbucătățită, — în care ultima scânteie de avânt moral se stinsese și care părea adormită d'apururĭ, — numaĭ prin școală și armată e chemată la o viață nouă, care începe să se așeze pe temeliĭ sigure în 1866 la Sadova și își ia forma definitivă la Sedan, unde falnica Franţă, îngenunchiată, își prosternă mândria, civilizaţia și noblețea eĭ latină, în fața virtuţilor militare reînviate ale asprilor teutonĭ, carĭ își înfăptuiaŭ prin forță brutală aceea ce maĭ de mult era pentru dânșiĭ un vis, apoĭ o speranță: *unitatea naţională a Germanieĭ.*

Formula brutală a lui Bismarck: „*forța primează dreptul*", dintr'o noţiune de o violență desfrânată.— demnă de evul mediu — este ridicată la un principiu de Stat și acel ce o aplică, ca principiu de guvernământ, devine ilustrul „*Cancelar de fier*", trecut la nemurire și care, atât cât va maĭ bate pe lume o inimă germană, va trăi d'apururĭ.

Căpitan Ștefan Slăniceanu

(Urmare și sfârșit în n-rul viitor)

O nouă întrunire

a albanezilor din Capitală

Comitetul de inițiativă pentru voluntarĭ ne roagă să publicăm următorul apel:

Fraţĭ Albanezĭ!

Albania trece azĭ prin momente foarte grele. Inamiciĭ staŭ la pândă ca să ne distrugă, atât ca Stat cât și ca popor.

Dezinteresarea noastră faţă de situaţia critică prin care trece ţara noastră natală, poate fi considerată ca o trădare de neam și patrie.

Vă rugăm, în numele scumpeĭ noastre Albanii, să luaţĭ parte la marea întrunire publică ce se va ţine Duminică 22 Iunie, orele 3 d. a. în sala Trocadero pentru ca, cu puterĭ unite, să sprijinim mișcarea începută de comitetul care vă invită.

Comitetul de iniţiativă pentru voluntariĭ Albanieĭ

Impăratul Franz-Iosef plecând dela Schönbrunn la Höfburg

Asasinatul din Serajevo

Funerariile arhiducelui Franz Ferdinand și ducesa de Hohenberg

Viena, 20.— Azĭ dimineaţă între orele 10 și 12 s'a permis publicului să vază catafalcurile expuse în capelă. Un public imens a vizitat în acest timp capela.

După amiază, de cu vreme zecĭ de miĭ de oamenĭ așteptaŭ pe străzĭ și în faţa Hofburgului trecerea cortegiului.

Se observaŭ pe străzĭ foarte multĭ ofiţerĭ având doliu la braţul stâng.

In rândurile publicului foarte multe doamne aŭ apărut în ţinuta de doliu.

Toate magazinele aŭ fost închise. Bursa a fost de asemenea închisă.

Felinarele erau aprinse și acoperite cu crep negru.

In general străzile înfăţișaŭ un aspect impunător de doliu.

La orele 4 d. a. aŭ răsunat clopotele tuturor bisericilor.

✣

Viena. 20.— *După amiază la orele 4 a avut loc în biserica reședinţeĭ imperiale ceremonia înmormântăriĭ arhiducelui Francisc Ferdinand și a soţieĭ sale în asistenţa împăratului, arhiducilor, arhiducesclor, membrilor familieĭ ducesei de Hohenberg, miniștrilor, președinţilor camerelor deputaţilor și seniorilor cu deputaţiunĭ, corpului diplomatic, reprezentând pe suverani și pe șefiĭ de state, numeroase deputaţiunĭ ale regimentelor. Asistaŭ numeroși demnitarĭ aĭ curţiĭ și statuluĭ, primariĭ Vieneĭ și Budapestei precum și cel din Agram cu deputaţiunĭ din partea municipalităţilor. Toţi au fost foarte emoţionaţi în momentul în care mpăratul urmat de membriĭ familieĭ imperiale a apărut în oratoriu. Cardinalul Piffl a dat binecuvântarea. Ceremonia a făcut o profundă impresiune asupra asistenţilor carĭ nu-și puteau ţine lacrămile și suspincle. După ceremonie, biserica a fost închisă iar împăratul s'a întors la Schoenbrunn ovaţionat de o mulţime enormă.*

La orele zece seara rămășiţele defuncţilor au fost ridicate pe două dricurĭ spre a fi transportate în gara de Vest. Din ordinul împăratuluĭ trupele erau așezate pe două rânduri pe tot parcursul iar mulţimea imensă ocupa trotuarul la spătele trupelor. Pe strade se aflau multe corporaţiunĭ cu steagurile. Peste tot pe unde a trecut cortegiul trupele au dat ultimele onoruri plecând steagurile carĭ erau înfășurate în crep negru, în sunetul tobelor; mulţimea se descoperea tăcută, mulţĭ plângeau.

La orele 2.45 cortegiul a ajuns la gară, unde se aflau de faţă arhiducele Carl Francisc Josef, arhiducĭĭ Petre Ferdinand, Josef Ferdinand, Leopold Salvator. Francisc Salvator, principele August Leopold de Saxa-Coburg, miniștriĭ și înalţiĭ ofiţerĭ. După o nouă binecuvântare osciugele au fost puse în vagon iar trenul special a plecat la orele 10.55. La ducere și la întoarcere arhiducele Carol Francisc Jos fost salutăt în mod foarte simpatic de marea mulţime. (A. R.).

✣

Viena, 20. — Orfaniĭ aŭ fost conduși la orele 8 seara la capelă unde s'aŭ rugat la coșciugele părinţilor lor.

✣

Viena, 20. — O delegaţiune a partidului naţional român din Ungaria și Transilvania sub conducerea deputatului Mihaly a depus o coroană pentru arhiducele, compusă din laurĭ și trandafirĭ cu inscripţiunea: „Românii din Ungaria și Transilvania, nobilului lor protector". (A. R.).

✣

Viena, 20. — Ministrul Serbieĭ Jovanovicĭ a scos azĭ la orele 5 fără un sfert pavilionul sârb de pe locuinţa sa particulară.

✣

Viena, 20. — *Rămășiţele arhiducelui și ducesei vor fi transferate astăseară la gara de Vest, vor ajunge noaptea la Poechlarn, vor trece Dunărea pe un șlep și vor fi depuse în biserica dela Artstetten. Mâine dimineaţă vor sosi la Artstetten rudele apropiate ale defuncţilor și copiiĭ, iar după ceremonia religioasă cosciugele vor fi depuse în cavoul castelului de la Artstetten. (A. R.).*

✣

Viena, 20. — Mâine, la orele 9 dimineaţa, se va celebra în capela din Artstädten, un serviciu divin pentru odihna victimelor de la Serajevo. La orele 11, preotul Dorner va binecuvânta din noŭ cadavrele, iar la orele 12 fără un sfert acestea vor fi depuse de către ofiţerii regimentului 4 de dragoni și 7 de ulanĭ în cavoul familiar, unde cadavrele vor fi din noŭ binecuvântate.

Oaspeţii și demnitariĭ, carĭ vor participa la înmormântare, vor părăsi localitatea la ora 1 fără un sfert.

Budapesta, 20.— Cu prilejul ceremoniĭ înmormântăreĭ arhiducelui Franz Ferdinand și ducesei de Hohenberg, s'a desfășurat și în capitala Ungarieĭ un impozant doliu.

Drapele îndoliate aŭ fost arborate pe toate clădirile publice și numeroase case particulare.

Pe străzĭ aŭ apărut numeroși poliţiștĭ pedestrĭĭ și călărĭ, în ţinută de gală.

Toţĭ funcţionariĭ publicĭ, până și factoriĭ poștalĭ purtaŭ doliu la braţul stâng.

Începând dela orel 4, aŭ răsunat timp de un sfert de oră clopotel. bisericilor.

Aceleași manifestaţiuni de doliu aŭ avut loc și în oraşele de provincie ale Ungarieĭ.

✣

Cernăuţĭ, 20. — Astăzĭ cu ocazia depunerii în Viena a rămășiţelor pământeștĭ ale regretatei perechĭ moștenitoare, oraşul Cernăuţĭ s'a asociat doliuluĭ, prin închiderea prăvăliilor între orele 5—6 seara, în timp ce toate becurile electrice înșiruite în negru aŭ fost aprinse.

Aspectul oraşuluĭ este nesfârșit de trist. Toate bisericele aŭ tras clopotele. In templul israelit s'a oficiat un serviciu divin, în prezenţa autorităţilor.

Guvernatorul ţăreĭ, contele de Meran a primit condoleanţele în mod oficial. Mâine la orele 10 dim. arhimandritul de scaun va oficia un requiem în catedrala oraşuluĭ, fiind înconjurat de marele cler. In acelaș timp toate bisericele din Bucovina vor oficia serviciĭ divine.

PARASTASUL DIN BUDAPESTA

Budapesta, 20. — *Afară de deputatul român Ștefan C. Popp, ales în comisiunea de 40 a Camereĭ, vor participa la parastasul de mâine d-rul Teodor Mihalyi și d-rul Alexandru Vajda Voevo reprezentând partidul naţional român și poporul român din Ungaria.*

CONSPIRAŢIILE SARBILOR IN BOSNIA

-- Senzaţionalele declaraţii ale unui ministru bosniac --

Budapesta, 20.— Trimisul special al ziaruluĭ „Budapesti Hirlap" trimite ziaruluĭ său un interesant interview luat unuĭ ministru bosniac și menit să producă senzaţie.

Este caracteristic că suszisul ziar a păstrat până acum o atitudine foarte rezervată, abţinându-se de la orice comentariĭ în ceeace privește atentatul și urzitoriĭ lui, și având în vedere relaţiunile ziaruluĭ cu guvernul ungar și chiar cu ministerul de externe, declaraţiunile actuale aŭ o deosebită însemnătate.

Iată declaraţiunile ministruluĭ bosniac:

„Este adevărat că investigaţiunile sunt duse în mod nepăsător, imediat ce este vorba de locuitorĭ din Bosnia și extrem de severe, când este vorba a se descoperi vinovaţiĭ din Serbia. Lucrurile își aŭ explicaţiunea lor, căcĭ dacă ancheta s'ar face cu severitate, mulţĭ vinovaţĭ s'ar descoperi în Bosnia. Nu există sârb bosniac, care să nu fie mult, puţin, amestecat în atentat, dar noĭ nu voim să creăm o eră à la Haynau în Bosnia. Scopul nostru este pacea internă. Orĭ aceasta nu poate fi realizată potolind mereŭ focul pus de mâinĭ criminale, ci făcând inofensivĭ pe incendiatorĭ. Aceștia însă se găsesc în Serbia.

O urmărire a sârbilor din Bosnia este iraţională, căcĭ ar trebui să arestăm 6—700 miĭ de oamenĭ, căcĭ nu există sârb la noĭ pe care desbrăcându-l până la piele să nu găsești sub cămașa lui fotografia mareluĭ țar al sârbilor, Dușan".

Autoriĭ moralĭ aĭ diferitelor agitaţiunĭ, nu trebue să-l caute la noĭ poliţia, căcĭ îi cunoaștem cu toţiĭ și îi putem arăta cu degetul, căcĭ trăind între eĭ le cunoaștem politica și știm că fiecare din eĭ ne este dușman de moarte.

La noĭ și rolurile politice se distribue în tocmaĭ ca la teatru. Unĭĭ trebue să fie opoziţioniștĭ, iar altĭĭ guvernamentalĭ. Aceștia din urmă obţin drept răsplată funcţiĭ și vază, dar cu toate acestea ne rămân dușmanĭ de moarte, chiar în cazul când poartă ordinul Franz Iosef. In Bosnia se găsesc conspiratorĭ cu miile, dar ceĭ vinovaţĭ sunt iredentiștiĭ, carĭ numără sute de miĭ.

Invăţătura este ca să lovim în însăși marea idee sârbească. Știm prea bine că a sosit ceasul suprem când trebue să salvăm ce maĭ putem salva.

Ancheta a stabilit în mod absolut cert, că în atentat sunt amestecaţĭ chiar și ofiţerii superiorĭ sârbĭ, cu subșeful statuluĭ major sârb, maiorul Pribicevicĭ și comandantul de corp generalul Jankovicĭ, președintele societăţeĭ naţionale sârbe „Narodna Obrana".

Nu este o taină că această societate obţine de la guvernul sârb un ajutor anual de 5 milioane de dinarĭ. Aceste milioane împreună cu acelea dăruite de Rusia și de particularĭ, sunt uitilizate pentru conjuraţiĭ și bombe îndreptate contra Austro-Ungarieĭ.

Generalul Jankovicĭ ne este de altfel bine cunoscut, căcĭ, de și a fost o obrăznicie, guvernul sârb îl delegase să asiste la funerariile patriarchului sârb Bogdanovicĭ din Karlovitz, care se înecase. Diplomaţia noastră din Belgrad a atras atenţiunea guvernului sârb asupra imposibilităţeĭ delegăreĭ generalului Jankovicĭ, dar de geaba, căcĭ procedând cu mănuși nu aŭ obţinut rezultatul dorit și era maĭ bine să fi fost energicĭ.

Acest rol al generaluluĭ Jankovicĭ nu a decurs de altfel fără scandal, căcĭ se supărase rău că guvernul ungar nu l'a primit cu ploconeli. Sunt sigur că diplomaţia noastră înmânușată i-a dat satisfacţia cuvenită.

In trecut am avut ocazia să observăm o altă îndrăzneală și maĭ mare a Serbieĭ. S'a stabilit, că bomba de la Serajevo a fost fabricată în arsenalul Serbieĭ din Kragujevaţ. Aceste bombe ne sunt foarte bine cunoscute, de pe timpul complicaţiunilor din Balcanĭ, când se trimiteaŭ în Bosnia cu miile. Odată am avut trista ocaziune să facem o descoperire sinistră. Râul Sava, în urma secetei scăzuse, în cât i se vedea albia. In dreptul comuneĭ Brcika am găsit într'un pachet 20 de bombe de acestea carĭ erau împachetate într'o hârtie oficială a arsenaluluĭ din Kragujevaţ, pe care figura iscălitura locotenentuluĭ sârb Jovanovicĭ, cu litere cirilice pe sârbește (Porucinik Jovanovicĭ). Este evident, că acest locotenent fusese însărcinat cu expedierea bombelor, carĭ ar fi trebuit să servească la aruncarea în aer a podurilor și căilor ferate bosniace.

Hârtia în care s'aŭ găsit bombele a fost fotografiată, iar fotografia a fost trimisă ministeruluĭ de externe. Nu știm însă ce demersuri s'aŭ făcut.

Noĭ carĭ trăim în Balcanĭ și ne ocupăm cu politica balcanică, știm prea bine că tot ceeace s'a plănuit și se plănuește contra noastră s'a plăzmuit în capul lui Pasicĭ, care este un exemplar perfect al politicianuluĭ balcanic. El cunoaște bine virtuţile poporuluĭ său, precum și slăbiciunile noastre, este conștient, că monarhia în toate demersurile eĭ procedează conform cultureĭ sale și a dreptuluĭ internaţional, păstrând liniile buneĭ cuviinţe și ale buneĭ creșteriĭ; docĭ civilizaţiunea noastră și slăbiciunea ce reese din aceasta sunt tăria Serbieĭ și a lui Pasicĭ.

✣

Se asigură că cea maĭ mare parte a vinovaţilor în atentat sunt copiĭ, despre carĭ se afirmă că sunt inconștienţi. Aceasta este însă o greșeală enormă, căcĭ copilul slav de sud este maĭ matur în vârstă de 15 aniĭ decât un ritul de altă naţionalitate în vârstă de 25 aniĭ.

Datoria Monarchieĭ este să facă tot ce îi va sta în putinţă pentru înlăturarea lui Pasicĭ. Ca să poată obţine aceasta însă, va trebui să renunţe la mănuși și să recurgă la mijloace balcanice. Sârbiĭ trebuesc înfrânaţi, și aceasta nu se va putea face decât răpindu-le idealul naţional. Idolul lor, — pentru care aduc orice sacrificiĭ și considera orice sacrilegiu cu sfânt, — trebue dărâmat.

Acest idol este reînfiinţarea mareluĭ imperiu al ţarului Duşan.

Serbia trebue adusă la realitate, aceasta însă cât maĭ curând și până când nu va fi târziu.

Instrucţia atentatului

Serajevo, 20. — Azĭ la orele 8 dimineaţa judecătorul de instrucţie a interogat din noŭ pe atentatorul Princip, care manifestă aceiaș atitudine încăpăţânată, nevoind să facă mărturisirĭ.

CERCETARILE DIN VIENA

Viena, 20. — In urma cereriĭ poliţieĭ din Lajbach și a autorităţilor din Serajevo, poliţia de aci a pornit întinse cercetărĭ în chestiunea atentatuluĭ, interogând maĭ multĭ studenţĭ universitarĭ sârbĭ.

Poliţia a făcut maĭ multe perchezițiĭ domiciliare, confiscând corespondenţă și scripte. Un student bănuit de complicitate a fost arestat.

DECLARAŢIILE UNUI COMPLICE

Serajevo, 20. — Jelicĭ, care este bănuit de complicitate în atentatul săvârșit contra pereche moștenitoare austro-ungare, a recunoscut că după săvârșirea atentatuluĭ a aruncat o bombă într'un closet public.

Autorităţile aŭ dispus să se facă săpăturĭ în locul indicat de Jelicĭ.

ARESTARILE

Serajevo, 20.— Cerno Rustem, care a dat lui Princip bomba și revolverul a fost arestat.

CENZURA DE LA SERAJEVO

Serajevo, 20. — Poliţia a înfiinţat cenzură severă asupra tuturor comunicaţiunilor telefonice și telegrafice referitoare la instrucţia atentatuluĭ.

CONFISCAREA UNUI AFIŞ

Munchen, 20. — Poliţia a confiscat la societatea studenţilor sârbĭ un afiș care după cum se afirmă s'ar ocupa cu atentatul. Imediat ce afișul va fi tradus poliţia, dacă va fi nevoe va porni o anchetă.

VICTIMELE ATENTATULUI CU BOMBA

Serajevo, 20. — Un anume Priovicĭ rănit grav cu ocazia atentatuluĭ a murit azĭ la spital.

ZIAR CONFISCAT

Serajevo, 20. — Ziarul „Seraevoer Tageblatt" care reprezintă interese austriace, a fost confiscat, pentru un articol intitulat: „Cine este vinovatul?", în care ataca Serbia cu vehemenţă.

Este caracteristic, că poliţia a confiscat și o declaraţie semioficioasă a Agenţieĭ telegrafice sârbeștĭ.

AUTOMOBILUL IN CARE S'A FAPTUIT CRIMA A FOST OFERIT IMPARATULUI

Serajevo, 20. — Automobilul, în care a fost asasinată perechea moștenitoare, era proprietatea conteluluĭ Harrach, comandantul parculuĭ voluntar de automobile.

Contele Harrach a oferit acest automobil împăratuluĭ Franz Iosef, care a primit darul. Vehiculul a fost expediat erĭ la Viena.

DEMONSTRAŢIILE ANTISARBEȘTI

Viena, 20. — Populaţia a pregătit pentru azĭ o demonstraţie monstră în faţa legaţiuneĭ sârbești, care însă a fost zădărnicită de către poliţie, apărută în număr atât de mare în cât nimenĭ nu s'a putut apropia de legaţie.

COMENTARIILE UNUI ZIAR CEH

Praga, 20. — Ziarul „Hlasnaroda" comentând comentariile preseĭ din Belgrad, cu privire la atentatul din Serajevo, respinge cu energie perfidiile ziarelor instigatoare sârbești și protestează mai ales în contra afirmăriĭ ziaruluĭ „Mali-Jurnal" că știrea atentatuluĭ nefast a fost primită cu răceală de către cehiĭ din Praga. Ziarul „Hlas" adaogă: Lealitatea poporuluĭ ceh n'are trebuinţă de a fi apărată faţă de fanaticiĭ sârbĭ. (A. R.).

DECLARATII SENZAŢIONALE ALE UNUI FOST MINISTRU SARB

Paris, 20. — Intr'un articol apărut în ziarul „Le Figaro", fostul ministru sârb Stojanovicĭ face declaraţiuni absolut cinice asupra situaţieĭ politice create prin atentatul din Serajevo.

Cităm următoarele:

„Pot afirma atât, că în Serbia domnește mare nemulţumire pentru poltica urmată de Monarchie în Bosnia și Herzegovina. Noĭ sârbiĭ protestăm contra acesteĭ politicĭ și atragem atenţiunea Europeĭ că actuala stare de lucrurĭ nu maĭ poate dăinui.

Tactica politică a Monarchieĭ și atitudinea preseĭ sale întărită o parte a populaţiuneĭ bosniace contra celeilalte părţĭ și dacă această stare de lucrurĭ nu se va schimba, se vor întâmpla lucrurĭ neplăcute. Lucrurile trebuesc schimbate din temelie căcĭ altfel populaţia sârbă va căuta să forţeze introducerea reformelor necesare prin noĭ atentate."

✣✣✣

RUSIA

ia atitudine contra demonstraţiilor anti-sârbești

Petersburg, 20. — Azĭ s'a ţinut în Peterhof un important consiliu de miniștri, sub preşedinţia ţarului.

Ministrul de externe Sassonow a raportat asupra situaţieĭ externe, în legătură cu atentatul din Serajevo, spunând că agitaţia antisârbească ar putea avea ca urmare eventuale complicaţiunĭ.

Consiliul de miniștri a discutat apoĭ asupra eventualelor măsurĭ ce ar trebui să se ia contra acestor demonstraţiunĭ, măsurĭ reclamate de prestigiul și interesele Rusieĭ.

La sfârșit a avut loc o lungă discuţiune asupra marelui program naval.

Rezultatul e ţinut în cel maĭ mare secret.

ATITUDINEA PRESEI SARBEȘTI

Belgrad, 20. — Organul guvernamentul „Samuprava" publică un articol intitulat „Sincer și pe faţă" în care spune: „Osândim în mod sincer crima groaznică de la Serajevo dar osândim și vandalismul în contra poporuluĭ sârb din Bosnia. De și judecăm cu oarecare bună voinţă primele acte neîndoios greșite comise în primul moment de gravă depresiune după evenimentul spăimântător, nu trebue să se uite că concepţiunile premature asupra autorilor crimeĭ nu pot repara răul săvârșit ci din potrivă pot compromite grav marile și importantele interese a căror salvgardare incumbă maĭ cu seamă bărbaţilor de stat și tutulor organelor de publicitate".

Ziarul ocupându-se de bănuelile și de amenințările asunse publicate de ziarele austriace și ungare și maĭ ales de „Gazeta de Francfurt" declară: Socotim aceste amenințări ca o expresiune momentană a excitaţiuniĭ unuĭ suflet, care nu este în stare să judece logic. Nu maĭ în momentul în care acuzaţiunile lămurite și positive se vor profera contra noastră vom vorbi. Dar de pe acum putem declara că bănuelile și ofensele neîntemeiate nu ne ating și nu putem lua în serios amenințările.

Evenimentul dela Serajevo nu poate fi făcut cu forţa un obiect de litigiu între noĭ și Austro-Ungaria; de oarece și restul lumiĭ civilizate va judeca acest eveniment, noĭ nu ne gândim să scăpăm de această judecată. Acest eveniment poate fi prea puţin impus cu forţa unuĭ popor și unuĭ stat, care nu numaĭ că n'a tras din el folos ci pagubă căcĭ azĭ cel puţin este destul de înrădăcinată convingerea că faţă de numeroasele și importantele eĭ interese, pe lângă că trebue să se abţină dela demersurĭ susceptibile de o condamnare generală. Serbia trebue să întreţie relaţiunĭ bune cu Austro-Ungaria. Guvernul sârb a manifestat această convingere faţă de revendicările monarhieĭ. Aceasta este un lucru destul de serios spre a aștepta cu încredere ca locurile competinte să ţie socoteală.

Maltratarea nejustificată a sârbilor inocenţi din Bosnia este un fapt grav și o greșeală politică. Aștepţăm ca la Viena să se facă împotriviri energice la această dementă; urăm sincer ca ordinea normală să revie îndată în Bosnia, pentru ca adevăraţiĭ vinovaţĭ de crimele grave de la Serajevo să fie făcuţĭ răspunzătorĭ. Relaţiunile sârbo-austriace sunt pe cale de a deveni normale; aceste relaţiunĭ nu pot fi oprite în drum, printr'o mănuelaţiunĭ, ca fruct al uneĭ nenorocirĭ nedorite de către noĭ, poate fi îndepărtată și noĭ sperăm că ea va fi în curând îndepărtată printr'o represiune sinceră și serioasă a unuĭ rău care s'a ivit în toate ţările și decĭ și în Serbia".

Organul partidului june-radical, organul naţionalist „Srbskazastava și progresistul „Pravda" continuă a ține un limbagiu violent în urma evenimentelor din Bosnia. (A. R.)

✣✣✣

IMPARATUL WILHELM NU SE DUCE LA ISCHL

Berlin, 20. — *Ziarul „Lokal Anzeiger" anunţă, că știrea despre o vizită a împăratuluĭ Wilhelm la Ischl este neexactă, căcĭ împăratul pleacă Luni la Nord.*

FRANZ IOSEF PLEACA LA ISCHL

Viena, 20. — *Împăratul Franz Iosef pleacă Luni dimineaţă la orele 8 la Ischl.*

AGITAŢIA POPULAŢIEI ROMANEȘTI DIN DEVA

Budapesta, 20.— *Din Deva se anunţă, că atât populaţia română din oraș cât și cea din împrejurimi este extrem de agitată. din cauza zvonurilor alarmante ce se răspândesc în urma atentatuluĭ din Serajevo.*

La agitaţia generală contribue și faptul arestăreĭ artistuluĭ român de operă Ionel Rădulescu, care într'o frizerie a unuĭ sârb din Orăștie ar fi numit eroĭ pe atentatorĭ. Rădulescu a fost adus la Cluj, unde va fi tradus înaintea curţeĭ cu jurĭ pentru agitaţie.

✣✣✣

Incheerea

păcei mexico-americane

Mexic, 20.— Cablogram german: Conferinţa păcĭ de la Niagara a semnat protocolul final. Acest protocol ţintește la organizarea unuĭ guvern provizoriu în Mexic compus din reprezentanţĭ al partidelor politice. Raporturile cu Statele Unite vor fi îndată reluate. Acestea renunţă la despăgubirĭ. Huerta va demisiona. Veracruz rămâne de fapt ocupat pentru moment de americanĭ. (A. R.).